

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie aktywowania szkoły kadeckiej we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Sprawą aktywowania szkoły kadetów we Lwowie Wysoki Sejm zajmował się już dwukrotnie, mianowicie na posiedzeniu z 16. listopada 1889 i 8. kwietnia 1892 r.

Na posiedzeniu z 16. listopada 1889 Wysoki Sejm uchwalił:

I. Gminie miasta Lwowa przyznaje się z funduszu krajowego tytułem subwencji na budowę gmachu szkoły kadeckiej rentę pięćdziesięcioletnią w rocznej kwocie 5.000 zł.;

II. renta ta będzie płaconą w ratach półrocznych z dołu, t. j. dnia 30. czerwca i 31. grudnia, każdego roku, a to począwszy od roku, w którym budowa będzie rozpoczęta, w żaden sposób nie wcześniej, jak od r. 1891;

III. powyższą subwencję udziela się z tem zastrzeżeniem, że gdyby gmach wybudowany przy pomocy subwencji, miał być w przyszłości przeznaczony na cel inny, niż na szkołę kadetów, winna będzie gmina miasta Lwowa zwrócić funduszowi krajowemu otrzymany od niego w formie rent kapitał 100.000 zł., lub gdyby powyższy wydatek nastąpił przed upływem lat 50, ta część kapitału, która według planu amortyzacyjnego, ułożonego między Wydziałem krajowym i gminą na podstawie oprocentowania po 4 $\frac{1}{2}$ od sta, została już umorzona.

Na posiedzeniu zaś z 8. kwietnia 1892 powziął Wysoki Sejm w załatwieniu sprawozdania komisji budżetowej, o petycyi gminy miasta Lwowa w sprawie subwencji ze skarbu krajowego na postawienie budynku dla pomieszczenia zakładu wojskowo-naukowego następującą uchwałę:

I. Uchwała sejmowa z dnia 16. listopada 1889 roku, powzięta, o subwencji na postawienie budynku dla pomieszczenia szkoły kadetów, znosi się w jej dotychczasowem brzmieniu.

II. Budynek dla pomieszczenia szkoły kadetów, lub innego zakładu wojskowo-naukowego we Lwowie, wystawi gmina miasta Lwowa z pomocą skarbu krajowego oznaczoną w III. ustępie niniejszej uchwały, według planów przyjętych przez c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym, pod kontrolą finansową i techniczną Wydziału krajowego, na gruncie wyznaczonym już przez gminę miasta Lwowa.

III. Sejm obowiązuje się pokryć ze skarbu krajowego połowę wydatków rzeczywistych na postawienie budynku dla pomieszczenia szkoły kadetów, lub innego zakładu wojskowo-naukowego we Lwowie. Do wydatków na budowę wliczone będą a) wartość gruntu danego przez gminę, ocenionego wspólnie przez rzeczoznawców wyznaczonych przez Wydział krajowy i Reprezentację miasta Lwowa; b) rzeczywiste wydatki poczynione na budowę.

IV. Budynek wraz z gruntem zakupionym pod ten zakład wojskowo-naukowy będzie wspólną własnością kraju i miasta Lwowa.

Wydatki na utrzymanie budynku w dobrym stanie, ponosić będą w połowie oba jego właściciele t. j. kraj i miasto Lwów. Wszelkie wydatki na przebudowanie budynku, lub wewnętrzne jego przerabiania, żądane przez zarząd wojskowy, ponosić winien skarb państwa. Warunek ten ma przeprowadzić gmina w rokowaniach z c. k. Rządem, o postawienie budynku.

V. Suma równa połowie wydatków rzeczywistych na postawienie budynku i połowie szacunku gruntu danego pod ten zakład wojskowo-naukowy, którą to sumę

ma pokryć skarb krajowy, wypłaconą zostanie w ten sposób przez skarb krajowy, iż skarb ten płacić będzie przez lat 50 gminie miasta Lwowa, rentę, równającą się pięciu procentom od tej sumy. Renta ta będzie wypłaconą w ratach półrocznych z początkiem półrocza następującego po półroczu, w którym budowa budynku rozpoczęta zostanie.

VI. Nieodzownym warunkiem, pod którym miasto Lwów zobowiązuje się postawić budynek, dla pomieszczenia szkoły kadetów, lub innego zakładu wojskowo-naukowego, a skarb krajowy pokryć połowę wydatków w sposób oznaczony ustępie V., jest poręczenie przez c. k. Rząd, iż w budynku tym przynajmniej przez 25 lat pomieszczona będzie szkoła kadetów, lub inny zakład wojskowo-naukowy, do którego przyjmowani będą nie wyłącznie, ale przede wszystkim uczniowie pochodzący z Królestwa Galicji i Lodomerji i Wielkiego Księstwa Krakowskiego.

Mimo tych uchwał Wysokiego Sejmu długoletnie pertraktacje i zabiegi gminy miasta Lwowa około aktywowania szkoły kadetów we Lwowie nie doprowadziły dotąd do pożądanego rezultatu.

C. k. władze centralne żądają bowiem od gminy ofiar, którym ona w granicach środków, jakimi rozporządza, w zupełności zadość uczynić nie może.

W tej sprawie Reprezentacya miasta Lwowa wniosła na dniu 28. września 1897 r. przedstawienie do Wydziału krajowego, w którym oznajmia, że wspomniana szkoła kadetów ma być założoną we Lwowie pod zupełnie odmiennymi warunkami, jako pierwotnie miało mieć miejsce.

Według oznajmienia Reprezentacyi miasta Lwowa w myśl reskryptów c. k. Ministerstwa wojny z 6. stycznia 1896 Nr. 4.657, z 8. grudnia 1896 Nr. 4.570/96, z 10. stycznia 1897 Nr. 5.272/96 i z 14. lipca 1897 Nr. 2.377/97 mają przedewszystkiem koszta budowy szkoły kadetów być wyższe od pierwotnie obiecanych i dosięgać kwoty około 500.000 zł., dalej program budowy i plany szczegółowe szkoły ma wypracować wojskowość, wreszcie c. k. Rząd zamierza przeprowadzić budowę przez organa wojskowe, zaś po oddaniu wykończonych budynków zarządowi wojskowemu ponosić ma c. k. Rząd wszelkie reperacye, konserwacye i rekonstrukcye budynków ze Skarbu państwa. Zabudowania szkolne mają przejść po 28 latach na własność Skarbu państwa.

Natomiast domaga się c. k. Ministerstwo wojny od gminy miasta Lwowa przyjęcia następujących warunków:

- a) dostarczenia bezpłatnie gruntu w obszarze około 12 morgów pod budowę szkoły kadetów i gruntu na ustawienie motoru do rozprowadzania wody;
- b) wybudowania kanału i wodociągu aż do granic zakładu kosztem gminy;
- c) udzielenia kapitału na budowę potrzebnego do wysokości 500.000 zł.;
- d) przyjęcia tytułem wynagrodzenia za dostarczenie budynków szkolnych 6% anuitetów od kapitału na budowę wydanego przez lat 28;
- e) spłaceniu połowy należitości prawnej od przeniesienia własności, jakoteż od umowy o budowę szkoły kadetów.

Przytem c. k. Ministerstwo wojny uważa przyjęcie warunku co do bezpłatnego odstąpienia gruntu pod budowę, jako podstawę i punkt wyjścia do dalszych rokowań w tej sprawie przeprowadzić się mających.

Jako grunt odpowiedni uznało c. k. Ministerstwo wojny grunt miejski „Przymiarki“ w obszarze 12 morgów, położony przy ul. Stryjskiej po przeciwnej stronie Parku stryjskiego.

Projektowany grunt miejski według oznajmienia Reprezentacyi miasta Lwowa przedstawia wartość co najmniej około 70.000 zł. i tę cenę mogłaby gmina w razie sprzedaży tego gruntu każdej chwili uzyskać; wybudowanie zaś wodociągu i kanału do granic zakładu wymagać będzie wedle obliczenia gminy nadto wkładu około 10.000 zł.

W powołanem piśmie Reprezentacya m. Lwowa oznajmia, iż uznając doniosłość i ważność sprawy, zamierza gmina ze swej strony ponieść możliwe ofiary w celu urzeczywistnienia projektu, a jako ostatnią granicę swych świadczeń na założenie szkoły kadetów we Lwowie uważa Rada miejska: odstąpienie bezpłatnie gruntu pod budowę szkoły i pod motor oraz wybudowanie kosztem gminy kanału i wodociągu do granic zakładu, co wyrównywać ma mniej więcej wedle oznajmienia gminy ofiarze materialnej razem w kwocie około 80.000 zł., zaś przyjęcie jakichkolwiek dalszych zobowiązań przechodziłoby finansową możność gminy.

W uwzględnieniu powyższych okoliczności i z uwagi, że Wysoki Sejm w powołanych wyżej uchwałach swych z 16. listopada 1889 i z 8. kwietnia 1892 dał wyraz temu przekonaniu, że aktywowanie szkoły kadetów we Lwowie leży nietylko w interesie gminy, ale także w interesie całego kraju, powzięła Rada miejska na posiedzeniu z 23. września b. r. w sprawie założenia we Lwowie szkoły kadetów następujące uchwały:

I. na cele pobudowania tej szkoły ofiaruje gmina c. k. Rządowi bezpłatnie lecz i bez wszelkich dalszych wydatków ze strony gminy grunt miejski „Przymiarki“ w obszarze około 12 morgów, nadto grunt potrzebny na postawienie motoru;

II. dalej zobowiązuje się gmina urządzić własnym kosztem wodociąg i kanał aż do granic szkoły kadetów;

III. co do pokrycia reszty kosztów, w szczególności kosztów zfinansowania projektu budowy szkoły kadetów należy odnieść się do Wydziału krajowego w drodze petycji.

Jak już wyżej podniesiono, c. k. Rząd ofiarował gminie miasta Lwowa tytułem wynagrodzenia za dostarczenie budynków zakładowych 6% anuitety od kapitału na budowę wydanego przez lat 28.

W przedstawieniu swem atoli z 26. września b. r. L. 32046/97 oznajmia Reprezentacya miasta, że na tych warunkach nie zdołała gmina miasta Lwowa ani w kraju ani za granicą uzyskać funduszków potrzebnych na wykonanie budowy. Najkorzystniejszą ofertą w tej mierze przedstawia się wedle oznajmienia gminy oferta galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie z dnia 29. kwietnia 1897 L. 1030/97, według której możnaby uzyskać tamże pożyczkę za opłatą 6 $\frac{1}{4}$ % anuitetów przez lat 28.

W razie zaciągnięcia atoli pożyczki w tej instytucyi musiałaby gmina dopłacić do utrzymanego wynagrodzenia od c. k. Rządu po $\frac{1}{4}$ % przez lat 28, co uczyni od kwoty 500.000 zł. potrzebną na wybudowanie szkoły wedle wymagań c. k. Ministerstwa wojny łącznie 35.000 zł., do tej kwoty doliczyć należy jeszcze dalsze koszty zaciągnięcia pożyczki, jako to na opłatę należitości stempłowej, intabulacyjnej i t. p. w kwocie około 5.000 zł.

Gmina miasta Lwowa musiałaby przeto w najkorzystniejszym razie dopłacić z własnych funduszków do otrzymanego wynagrodzenia, co najmniej około 40.000 zł., do której jeszcze doliczyć należy połowę należitości prawnej od przeniesienia własności jako też od umowy o budowę szkoły kadetów, która wedle ustnej pertraktacyi przeprowadzonej między delegatami c. k. Rządu a delegatami gminy nie może przekraczać kwoty 14.000 zł. czyli, że w danym razie kosztowałoby sfinansowanie projektu budowy szkoły kadetów we Lwowie około 54.000 zł.

Do ponoszenia tego wydatku gmina nie czuje się zobowiązana lecz prosi, ażeby wydatek ten przepadł na kraj, oznajmiając, że wydatek ten wynosiłby znacznie mniej od ofiar, jakie Wysoki Sejm zamierza na mocy swej ostatniej uchwały z 8. kwietnia 1892 L. s. 1261 na cele budowy szkoły kadetów we Lwowie ponieść.

W wykonaniu tedy ustępu 3. powołanej wyżej uchwały Rady miejskiej z 23. września b. r. odniósł się Magistrat miasta Lwowa względnie Reprezentacya miasta do Wydziału krajowego z prośbą o poczynienie stosownych kroków, ażeby Wysoki Sejm imieniem funduszu krajowego objął sfinansowanie kosztów budowy szkoły kadetów, a to we formie i w sposób jaki Wydział krajowy uzna za właściwe Wysokiemu Sejmowi przedstawić.

W sprawie tej, gdy gmina miasta Lwowa ofiarowała c. k. Rządowi bezpłatnie grunt miejski na szkołę i postawienie motoru i obowiązała się własnym kosztem urządzić wodociąg i kanał aż do granic szkoły kadetów, a c. k. Rząd chce przeprowadzić budowę przez własne organa wojskowe i opłacać 6% anuitety od kapitału na budowę wydanego przez lat 28, rochodzi się tylko o ten $\frac{1}{4}$ % przez lat 28, który nie dostaje do umorzenia pożyczki, jaką gmina miasta Lwowa ma zaciągnąć w kwocie 500.000 zł. na budowę szkoły, oraz o spłacenie połowy należitości prawnej od przeniesienia własności jako też od umowy o budowę szkoły kadetów oraz kosztów pożyczki $\frac{1}{4}$ nie dostającego % od kapitału 500.000 wynosi rocznie 1.250 zł.

Połowa należitości prawnej od przeniesienia własności i od kontraktu wedle ustnej pertraktacyi przeprowadzonej między delegatami c. k. Rządu a gminy obliczoną została na kwotę 14.000 zł., która przekroczoną być nie może.

Koszt pożyczki 500.000 zł. wyniesie do 6.000 zł. czyli razem te dwie pozycye wyniosą do 20.000 zł., od której roczna anuiteta wyniesie również 1.250 zł. czyli razem kwotę 2.500 zł.

Wydział krajowy z uwagi, że Wysoki Sejm już dwukrotnie uchwałami z 16. listopada 1889 i 8. kwietnia 1892 okazał gotowość ponoszenia pewnych ofiar dla założyć się mającej szkoły kadetów we Lwowie, sądzi, że i obecnie odpowie intencjom Wysokiego Sejmu, przedkładając wnioski zgodne z życzeniem Reprezentacji miasta Lwowa, któreby obok ofiarności gminy lwowskiej umożliwiły powstanie szkoły kadetów.

Świadczenia kraju polegać mogą zdaniem Wydziału krajowego na przyjęciu obowiązku płacenia przez lat 28 kwoty 2.500 zł. potrzebnej w myśl powyższego obliczenia dla uzupełnienia świadczeń gminy i będą przeto niższe od tych, które Wysoki Sejm był gotów ponieść w latach 1889 i 1892.

Wydział krajowy wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy przyznać gminie miasta Lwowa na szkołę kadecką we Lwowie 28-letnią rentę po 2.500 zł. rocznie począwszy od roku 1898 pod tym jedynie warunkiem, że gdyby w tym 28-letnim okresie czasu szkoła kadecka przestała istnieć, kraj zwolnionym będzie od tej chwili od dalszego płacenia tej renty.

W przypuszczeniu, że wniosek ten przyjęty zostanie przez Wysoki Sejm, Wydział krajowy wstawił równocześnie na ten cel do rubryki XVII. preliminarza budżetu krajowego na r. 1898 kwotę 2.500 zł.

Z Rady Wydziału krajowego Król. Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Lwów dnia 19. października 1897.

Marszałek krajowy:

S. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Damian Sawczak w. r.

Członek Wydziału krajowego.